БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 82 (6011)
АПРЕЛИИН 22
СУББОТО
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Коммунистическэ партиие байгуулагша, Советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша, бүхы дэлхэйн ажалшадай сэсэн мэргэн вождь ба багша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 80 жэлэй ой мүнөөдэр гүйсэбэ.

Ленинизмын хамагые илагша хүсэн

Большевистскэ партиие ба советскэ гүрэниие байгуулагша, бүхы дэлхэйн ажалшадай агуу ехэ вождь, багша ба хани нүхэр Владимир Ильич Ленин 80 жэлэй саана, 1870 оной апрелиин 22-то түрөө һэн. Энэ түүхэтэ үдэрые бүхы дэлхэйн ажалшад барагдашагүй ехэ баяртайгаар тэмдэглэдэг. Агуу ехэ революционер Ленин болбол хүдэлмэришэн ба таряашадай хүсэтэ зоригыень бадаруулжа, архэ сүлөөгөө олохын этигэл түрүүлээ һэн. Харанхы маные һэтэлшэ хадын бүргэдэй холо харадаг хурса нюдэниинь, гүнзэгы сэсэн ухаан бодолынь хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлэй харгы заамынь заагаад, илалта тээшэ хүтэлһэн байна.

Хүн түрэлтэнэй түүхын шэнэ үеын, пролетарска революцинуудай үеын эхин В. И. Ленинэй нэрэтэй холбоотой. Ленин болбол пролетарска революциин теориие ба тактикые, пролетариадай диктатурын теориие ба тактикые зохёоһон байна. Ленинэй зохёоһон һургаал хадаа марксизмын саашанхи хүгжэлтэ, бүхы дэлхэйн культурын дээдэ туйлалта мүн. «Ленинизм хадаа империализмын ба пролетарска революциин үеын марксизм мүн», — гэжэ нүхэр Сталин һургана.

Хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхын тулада тэрэнэй революционно партиие, шэнэ түхэлэй партиие байгуулха хэрэгтэй байгаа һэн. Хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй шэнэ түхэлэй, марксистска партиие, большевистскэ партиие Ленин Сталин хоёр байгуулаа. Эдэ агуу ехэ вождьнор болбол ангиин дайсадта эсэргүү шэрүүн шанга тэмсэл соогуур халуу партиие хүмүүжүүлһэн, революционно теорёор зэбсэгжүүлһэн, хатуужуулһан, хүдэлмэришэн ангиин дайшалхы авангард болгоһон байна.

Ленинэй сэсэн мэргэн ухаан бодолынь хадаа империализмын үедэ ганса, тустаарлан абтаһан орон дотор социалистическэ революциин илажа болохо байһаниие научна ёһоор тодоруулаа. Энэ һургаал болбол хүдэлмэришэн ангиин һанал бодолыень эзэлээд байхадаа дабагдашагүй ехэ хүсэн болоо. Большевистскэ партиин ба тэрэнэй вождьнор Ленин, Сталинай хүтэлбэри доро Россиин пролетаринар Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революци хэжэ, түүхэдэ анха түрүүшынхеэ империализмын гэнжые таһа сохёод, сүлөөтэ ажабайдалай зам дээрэ ороо.

Октябрьска революциһаа бүри урид Ленин болбол пролетариадай диктатурын дээдэ формые тодорхойлон олоо һэн. Энэ хадаа Соведүүдэй засаг мүн байгаа. Нүхэр Сталинтай нигта барисаатайгаар В. И. Ленин социалистическэ гүрэнэй, советскэ засагай үндэһэ һуури табяа. Энэ гүрэн болбол дэлхэйн пролетариадай эсэгэ орон, тэрэнэй этигэл найдабари ба омогорхол болоо. В. И. Ленин манай социалистическэ гүрэнэй саашадаа хүгжэхэ, манай орон дотор социалистическэ общество байгуулха замуудые заажа үгөө. Тэрэ хадаа хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай холбоо барисаае улам улам батадхажа, пролетариадай диктатурые бэхижүүлхэ, манай партиин зэргэнүүдые улам нигтаруулха, орон дотор социалистическэ индустриализациие ба хүдөө ажахын коллективизациие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ захяа заабари үгэһэн байна.

Советскэ Союзай арадууд гениальна Ленинэй хэрэгүүдые үргэлжэлүүлэгшэ агуу ехэ Сталинай хүтэлбэри доро эдэ бүхы захяануудыень арюун нангинаар бэелүүлэө. Тэдэнэр болбол Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо үнгэрһэн үе соо алдарта һайхан замаар ябажа гараа. Манай орон дотор социалистическэ общество байгуулагдаа.

Советскэ Союз дотор ленинско-сталинска национальна политика илан мандаа. Энээнэй ашаар манай олонациональна гүрэн болбол арадуудай хани барисаата ба зол жаргалта ажабайдалай Эхэ орон болоо. Манай орон дотор шэнэ, социалистическэ нацанууд урган бадаржа, ажахын ба культурын талаар һалбаран сэсэглэжэ байна. Энээниие манай бурят-монгол арадай хүгжэлтын жэшээ эли тодоор харуулна. Урдань харанхы мунхаг, хашалан зоболонто байдалда байһан бурят ажалшад мүнөө өөһэдынгөө национальна гүрэн түрэтэй, һаруул һайхан, жаргал түгэлдэр ажабайдалтай болоо. Манай республика хадаа хүгжэнги индустритай ба механизированна хүдөө ажахытай республика болоо. Удхаараа социалистическэ, формоороо национальна культура бадаржа байна.

Ленин—Сталинай партиин сэсэн мэргэн политикые хэлбэришэгүйгөөр бэелүүлһэнэй ашаар манай орон дотор советскэ арадай морально-политическэ нэгэдэл, арадуудай хани барисаан ба советскэ патриотизм хадаа манай обществын хүгжэлтын түгэлдэр хүсэн болоо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ манай Эхэ орон хадаа дэлхэйн арадуудые фашистска боолшолгын аюулһаа абараа, немецкэ фашистнуудай дарлалтаһаа Европын арадуудые сүлөөлөө. Дайнай һүүлэй үедэ Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро советскэ арад арадайнгаа ажахые һэргээн бодхоолгые ба саашадань хүгжөөлгые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Капиталистическэ оронуудта экономическа кризисэй улам ехэ боложо байхада, советскэ орон дотор ажахы ба культура хүгжэжэ, бадаржа байна. Манай ороной ажалшадай ажабайдал улам һайжарна. Мүнөө Советскэ Союз хадаа дэлхэй дээрэ эгээл хүсэтэй, эгээл хүндэтэй гүрэн мүн.

Советскэ Союзай, нүхэр Сталинай айхабтар ехэ туһаламжын ашаар Европын ба Азиин арадай демократиин оронуудай арадууд Ленинэй зааһан замда ороод, социалистическэ обществые байгуулжа байна. Сэсэн мэргэн Ленин болбол хитад арадай илаха байһаниие урид хараа һэн. Мүнөө хитад арад империалистическэ дарлалтые унагаан хаяад, сүлөөтэ ажабайдал зохёожо байна.

Ленинэй агуу ехэ һургаал хүн түрэлтэнэй түрүү хүнүүдэй ухаан бодолые үдэр бүри улам ехээр эзэлжэ байна. Тэдэнэр болбол империализмын дарлалтада эсэргүү, сүлөөлэлтын түлөө тэмсэлые, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын тэмсэлые улам шангадхана. Марксистско-ленинскэ теорёор зэбсэгжэһэн коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд ажалшадай энэ тэмсэлые толгойлно.

В. И. Ленинэй гениальна соратник нүхэр Сталинай толгойлжо ябаа Советскэ Союз болбол бүхы дэлхэй дээрэ социалистическэ лагериие хүтэлнэ. СССР хадаа эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түшэг тулгуури мүн.

Советскэ Союзай бүхы түүхэдэ Ленинэй хамагые илагша һургаал замымнай гэрэлтүүлжэ ябаа. Ленинэй туг манай арадуудые бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалтануудта уряалжа, зоригжуулжа байна. Советскэ арад болбол мүнхэ Ленинэй алдарта туг доро, манай гениальна вождь нүхэр Сталинай ударидалгаар коммунизмын түгэс илалта тээшэ зоримгойгоор дабшажа ябана.

Колхозно полинуудһаа мэдээсэлнүүд

СЭЛЭНГЭ. Селендумын МТС-эй трактористнууд тарилгын урда тээхи газарай элдүүрилгые саг соонь эхилээд, эртын борнойлгын түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ. Мүнөө энэ МТС-эйхид харьяата колхозуудайнгаа полинууд дээрэ түсэбһөө гадуур борнойлго хэжэ, мүн культиваци үнгэргэжэ байха юм.

* * *

Юрөөгэй сомоной Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Улаан Үдэнгэ» колхозууд апрелиин 8-һаа эхилээд, тарилгын урда тээхи элдүүрилгые ябуулжа байна. Эдэ колхозууд эртын борнойлгые үглөө мүнөөгүй дүүргэхэнь.

Бүхы оромнай агуу ехэ Ленинэй түрэһөөр 80 жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна

Большевистскэ партиие ба дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулагша Владимир Ильич Ленинэй түрэһөөр 80 жэлэй ой мүнөөдэр гүйсэбэ. Манай Эхэ ороной ажалшад энэ гайхамшагта үдэрые үргэнөөр тэмдэглэнэ.

ТАШКЕНТ. Большевистскэ партии ба советскэ гүрэниие байгуулагша В. И. Ленинэй түрэһөөр 80 жэл болоһоной ойе Узбекистанай столица үргэнөөр тэмдэглэжэ байна.

20 мянган агитаторнууд ба пропагандистнууд В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Владимир Ильич Лениндэ зорюулагдаһан вечернүүдые предприятинууд дээрэ, эмхи зургаануудта, городой бүхы 284 агитпунктнуудта эмхидхэбэ.

БРЕСТ. Предприятинууд дээрэ, культурын районно байшангуудта, хүдөөгэй лекторинуудта Владимир Ильич тухай хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ.

Пружанска, Кобринска ба бусад районуудта лекцинүүдые тракторна бригаданууд ба полевой станууд дээрэ эмхидхэнэ. Олон зуугаад агитаторнууд энэ үдэр полидо колхозниигуудтай хөөрэлдэнэ.

ЛЬВОВ. «В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга» гэһэн түүхын наукануудай кандидат К. Г. Коковцевай лекцеэр Львовто «Ленинскэ лектори» нээгдээ.

НИЖНИЙ ТАГИЛ. Хүн түрэлтэнэй агуу ехэ генинэр В. И. Ленин ба И. В. Сталинай хани барисаан тухай хэдэн арбаад лекцинүүд ба элидхэлнүүд Ново-Тагильска металлургическа завод болон Высокогорско рудоуправлениин хүдэлмэришэдтэ уншагдаа. Серовско заводой культурын ордондо В. И. Ленинэй зохёолнуудай выставкэ нээгдээ.

КАЗАНЬ. Ажалшадай агуу ехэ вождиин түрэһөөр 80 жэлэй ойдо зорюулагдаһан научна сесси В. И. Ульяновай (Ленинэй) нэрэмжэтэ Казанска гүрэнэй университедтэ нээгдэбэ.

«В. И. Ленин — марксистска наукын корифей», «В. И. Ленин ба И. В. Сталин — большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигшад», «Диалектическэ материализмые В. И. Ленинээр хүгжөөлгэ», «В. И. Ленин — социализмын политическэ экономиин үндэһэ һуури табигшэ» гэһэн элидхэлнүүд сессиин заседани дээрэ соносогдобо.

ФРУНЗЕ. Заводууд ба фабрикануудай цехүүд соо, хүн зоной дунда олон мянгаад агитаторнууд В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүдые үнгэрөгэн».

Республикын эгээн холын кишлагууд ба тосхонуудта агуу ехэ вождиин түрэһөөр 80 жэлэй ой үргэнөөр тэмдэглэгдэжэ байна.

ТАЛЛИН. Эстониин предприятинууд дээрэ, эмхи зургаануудта, колхозууд, совхозууд, МТС-үүдтэ, мүн агитпунктнууд дээрэ олон мянгаад агитаторнууд болон пропагандистнууд большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша агуу ехэ хүн тухай элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүдые хэнэ.

В. И. Ленин зорюулагдаһан выставкэнүүд гүрэнэй публична библиотекэдэ, мүн городой бүхы библиотекэнүүдтэ ба арадай байшангуудта нээгдээ.

ЯКУТСК. В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга тухай элидхэлнүүд, хөөрэлдөөнүүд, лекцинүүд Якутска АССР-эй предприятинууд дээрэ, эмхи зургаанууд ба колхозуудта үнгэргэгдэнэ.

ДЬЯКОНОВО. (Курска область). Ленинскэ районой хүдөөгэй клубуудта ба уншалгын байшангуудта энэ үдэр хүнүүд олоороо суглараа. Полинуудай олон мянгаад ажалшад большевистскэ партии ба советскэ гүрэниие байгуулагша В. И. Ленин тухай хөөрэлдөө соносохоор, выставкэнүүдые харахаар эндэ ерээ.

Дьяконово тосхоной культурын байшанда ехэ выставкэ нээгдэбэ. Ажалшадай агуу ехэ вождьнор В. И. Ленин И. В. Сталин хоёрой хани барисаан тус выставкэ дээрэ харуулагдана.

КИРОВОГРАД. В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүд областиин заводууд дээрэ, колхозууд болон МТС-үүдтэ үнгэргэгдэнэ.

УЛЬЯНОВСК. В. И. Ленинэй түрэһөөр 80 жэлэй ойе манай бүхы ороной тэмдэглэжэ байгаа энэ үдэртэ тус городой Ленинэй улицада байдаг № 58 байшанда хүнүүд олон харагдана. Энэ байшанда Владимир Ильич 1878 онһоо 1887 он хүрэтэр һууһан юм. Мүнөө эндэ В. И. Ленинэй байшан-музей байна.

Хүнүүд байшангай таһалгануудые ехээр һонирхон харана. Байшан соохи байдал, экспонадууд хадаа агуу ехэ вождиин түхэлынь эдир бага наһатай байхадань ямар байһаниие харахада туһална.

Владимир Ильичын комнато... эндэ байгаа бүхы юумэнүүд советскэ хүнэй зүрхэндэ хизааргүй үнэтэй, ойро дүтэ байна. Энэ столдо һуугаад Ленин-гимназист номоо үзэжэ байгаа. Тэрэ полкые Ленин өөрөө хэбэ. Володя Ульяновай уншаһан номууд энэ полко дээрэ харагдана.

Апрелиин 16-най үдэр В. И. Ленинэй байшан-музейе 800 гаран хүн үзэбэ. Тэдэнэй дунда — колхозниигууд, хүдэлмэришэд, интеллигенциин түлөөлэгшэд, һурагшад, гэрэй эзэн эхэнэрнүүд байлсаба.

Мүнхэ Ленинэй алдарта дурасхаалда

ХЭЖЭНГЭ. Аймагай ажалшад большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй түрэһөөр 80 жэл болоһоной ойе үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Аймагай культурын байшанда, айкомой парткабинедтэ В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулгые харуулһан фотомонтаж эмхидхэгдээ. Владимир Ильичын ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүд колхозууд ба предприятинууд дээгүүр, эмхи зургаануудаар үнгэргэгдэнэ.

* * *

Наукын гол зорилгонуудай нэгэн хадаа «промышленность ба транспортые электрификацилгада ба электричествые газартаряаланда хэрэглэлгэдэ тусхай анхаралаа хандуулга болоно»,—гэжэ 1918 оной апрель һарада В. И. Ленин зааһан байна. Ленинэй энэ захяа советскэ орон соомнай, республика доторчай дүүргэгдэжэ байха юм.

Мэнэ һаяхан Яруунын аймагай Үльдиргын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз 25 киловатт хүсэтэй электростанци ашаглалгада оруулба.

* * *

КЯХТА. Городой гуталай фабрика, промкомбинат ба аймагай колхозууд болон һургуулинуудаар В. И. Ленинэй түрэһэн үдэртэ зорюулан, вождиин ажабайдал ба ажал-ябуулга тухай хөөрэлдөөнүүд, элидхэл ба лекцинүүд үнгэргэгдэбэ. Айкомой парткабинет ба Обручевай нэрэмжэтэ библиотекэдэ фото ба номой выставкэнүүд эмхидхэгдэһэн байна.

* * *

Баруун-Тарбагатайн леспромхозой модошод кварталайнгаа түсэбые апрелиин 15-да модо бэлэдхэлгээр 47 процент, шэрэлгээр 51 процент дүүргэжэ, В. И. Ленинэй түрэһөөр 80 жэлэй ойе угтаба.

* * *

Иволгын аймагай Гильбирын сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз Владимир Ильичын түрэһөөр 80 жэлэй ойдо эбэртэ бодо мал ба гахай үсхэбэрилгээр гурбан жэлэйнгээ түсэб, хони ба ямаагаар 1950 онойнгоо түсэб дүүргэбэ. Энэ колхоз мүнөө жэлдэ бүхы түрэлэй малаар гурбан жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ байна.

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлһэн энэ колхоздо аймгүйсэдкомой ба ВКП(б)-гэй айкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдаха болобо.

Тус аймагай Красноярска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой МТФ энэ жэлэй эхинһээ хойшо һаамхай үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 330 литр һү hааба. Һаалишан Анастасия Овчинникова дааажа байһан үнеэдһээ 5 тугал хоролтогүйгөөр абаа. Мүн энэ һаалиша үнеэн бүриһөө 464 литр һү hаагаад байна.

* * *

Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекэ хүн түрэлтэнэй агуу ехэ гени, большевистска партиие, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэниие байгуулагша В. И. Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 80 жэл болоһон ойтой дашарамдуулан Ленин ба Сталинай зохёолнуудые пропагандировалха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Тэрэшэлэн библиотекэ Ленинэй захяагаар Сталинай хүтэлбэри доро советскэ арадай туйлаһан агуу ехэ илалтанууд тухай номуудые үргэнөөр нэбтэрүүлнэ.

Библиотекэ хадаа Ленин ба Сталинай зохёолнуудые уншахыень уншагшадта һайшаан дурадхана.

Энэ алдарта ойдо зорюулжа, «Владимир Ильич Ленин» гэһэн темээр фото-зурагуудай ехэ выставкэ эмхидхэбэ.

Владимир Ильичын зохёолнуудые шудалалгада зорюулагдаһан номуудай выставкэ библиотекын уншалгын зал соо табигданхай.

Апрелиин 25-да библиотекэ «Ленинэй һургаалые хэрэг дээрэ бэелүүлгэ» гэһэн темээр уншагшадай конференци үнгэргэхэ юм.

Д. Жарков.

В. И. Ленин—большевистскэ партиин вождь ба эмхидхэгш

В. И. Ленинэй бүхы ажабайдалынь ба ажал-ябуулгань **тэрээнэй байгуулһан** манай большевистскэ **партиин түүхэтэй, манай агуу**ехэ арадай түүхэтэй, уласхоорондын **революционно** бүхы **хүдэлөөнэй сүлөөлэлгын тэмсэлтэй таһаршагүй** холбоотой байха юм. В. И. Ленин хадаа И. В. Сталинтай нигта барисаатайгаар манай үеын оюун бодол, нэрэ түрэ ба үнэн мэдэрэл бологшо большевистскэ партиие **байгуулһан ба хүмүүжүүлһэн байна**. Энэ партиин ударидалгаар ябажа, манай арад эрхэ **сүлөөгөө туйлаа, социалистическэ общество байгуулаа, коммунизм** тээшэ урагшаа **этигэлтэйгээр** дабшажа ябана.

* * *

Парти тухай асуудал болбол **хүдэлмэришэнэй** хүдэлөөнэй гол **шухала, шиидхэхы асуудалнуудай нэгэн** мүн. «**Хэрбээ хүдэлөөе эмхидхэжэ ба тэрээниие хүтэлбэрилжэ шадаха өөһэдынгөө** политическэ **вождьнорые, өөһэдынгөө** түрүү **түлөөлэгшэнэрые дэбжүүлээгүйдөө**, түүхэдэ нэгэшье анги зонхилхы **байдал туйлаагүй** юм». (В. И. Ленин, Зохёолнууд, 4-дэхи хэблэл, **том 4**, нюур 345). Ленин хадаа **маркеистскэ** партиие хүдэлмэришэн **ангиин политическэ** вождь, **тэрээнэй** түрүү отряд, коммунизмын түлөө тэрээнэй тэмсэлэй шиидхэхы зэбсэг гэжэ харадаг байгаа. «...Революционернүүдэй организаци манда үгэты—тиигэбэл бидэнэр Россие үндэһөөрынь хубилгахабди!», — **гэжэ** Ленин бэшээ һэн. (Тэндэ, том 5, нюур 435).

Засагай түлөө пролетариадай **тэмсэлые** толгойлжо шадахаар **шэнэ тү**хэлэй парти байгуулха тухай асуудал XX зуунжэлэй эхиндэ **хүдэлмэришэнэй** хүдэлөөнэй ба **илангаяа** Россин хүдэлмэришэнэй **хүдэлөөнэй** урда тон хурсаар табигдаад байгаа. Тэрэ үедэ капита**лизм** болбол **хүгжэлтынгөө** һүүлшын шатала — империализмда **ороод байһан юм**.

Пролетарска партиие эмхидхэхэ асуудалнууд, хүдэлмэришэн ангиин политическэ тэмсэлэй стратеги ба тактикын асуудалнууд шэнэ **үедэ шэнээр табигдаһан** байна.

Шэнэ оршон **байдалай** бүхэдэлхэйн-түүхэтэ зорилгонууд болбол **социальна** революциин партинууд **байһанаа** социальна реформын **партинууд болон** хубилһан урдын **социал-демократическа** партинуудай **хүсөөр** шиидхэгдэжэ шадагдахагүй **байһан** юм.

Шэнэ зорилгонуудай табигдаад байхада хуушан партинууд түрүүтэй үлэхэ гээшэ пролетариадые огто зэбсэггүй, гар хооһон орхихо, тэрэниие найдабаригүй сүхэрилгэдэ **абаашаха**, зайлашагүй диилдэлгэдэ хүргэхэ гэһэн удхатай байгаа. «**Пролетаринарые** засагай түлөө **тэмсэлдэ** хүтэлхын тула хүсэд зоримгой, революционно, оршом байдалай орёо ушар байдалнуудые ойлгожо шадахын тула хүсэд дүй дүршэлтэй ба уг зорилгодо хүрэхэ зам дээрэхи бүхы ба али бүхы һаад түбэгүүдые тойрон гарахын тула хүсэд солбон бушуу, шэнэ парти, дайшалхы парти, революционно парти зайлашагүй шухалань энээн дээрэһээ гаража ерэнэ.

Иимэ партигүйгөөр **империализмые** унагааха тухай, пролетариадай диктатурые дайлан абаха тухай бодохошье хэрэг үгы», —гэжэ нүхэр Сталин бэшээ һэн (И. В. Сталин, Зохёолнууд том 6, нюур 170). Шэнэ түхэлэй парти байгуулха зорилго хадаа ородой пролетариадта онсо шухала удхашанартай байгаа. Росси болбол XX зуунжэлэй эхиндэ империализмын бүхы зүрилдөөнүүдэй суглараад байһан орон болоһон, дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй центр Россида ерэһэн байна. Россида революци хадаа ямаршье орондо орходоо ехээр дүтэлөөд байгаа. Дэлхэй дээрэ эгээл революционно пролетариат энэ революциие толгойлжо ябаа. Тэрэнэй шухала союзнигынь революционно таряашад мүн байгаа. Хаанта засагта эсэргүү революци болбол социалистическэ революциин уридшалһан дохёонь болохо ёһотой байгаа. Общественнэ хүгжэлтын бүхы ябасаар ородой пролетариат хадаа уласхоорондын бүхы пролетариадай түрүү зэргэдэ гаргагдаһан байна.

Росси **хадаа** пролетарска революциин теориин ба **тактикын**, пролетариадай диктатурын **теориин** ба тактикын эхэ орон, ленинизмын эхэ орон, тиихэлэ ородой коммунистнуудай вождь Ленин—тэрэниие байгуулагша болоо.

Ленинизм хадаа марксизмын саашанхи хүгжэлтэ, империализмын ба пролетарска революцинуудай үеын марксизмын саашанхи хүгжэлтэ мүн. Ленинизм болбол имагтал Россин хүрһэн дээрэ Россида хэрэглэхээр бии болгогдоһон бэшэ юм, тэрэ хадаа империализмын хүрһэн дээрэ ургажа гараһан ба бүхы орондо хэрэглэмээр юм. Ленинизм болбол шэнэ үеын ба **нэн түрүүн уласхоорондын** пролетариадай хүдэлөөнэй табиһан хойшолуулашагүй асуудалнуудта **харюунуудые үгөө**. Ородой, мүн тэрэшэлэн дэлхэйн культурын дээдэ туйлалтань болоһон ленинизм Россида бии болоо, энэ баримта хадаа ород арадай агуу ехэ национальна омогорхол мүн. **Ленинизмын идеологиие ба политикые бии** болгохо, бодото революционно партиие байгуулха хэрэгтэ Ленинэй эгээл дүтын соратнигынь нүхэр **Сталин байгаа**.

Үшөө ерээд оной һүүлһөө Ленин хадаа партиин юрын хүтэлбэрилэгшэ бэшэ, харин тэрээнэй бодото байгуулагшань гэжэ харагдадаг һэн, юуб гэхэдэ, имагта тэрэ болбол **партиин доторой** гол удхашанарые ба **хамагай шухала** эрилтэнүүдые гансааран гүнзэгыгөөр ойлгодог **байгаа** гэжэ нүхэр Сталин хэлээ һэн. Ленин хадаа юрын хүтэлбэрилэгшэ бэшэ, «...харин **дээдэ** түхэлэй хүтэлбэрилэгшэ, **тэмсэхэдээ** айхые мэдэдэггүй ба **ородой** революционно хүдэлөөнэй шэнжэлэгдээгүй замаар партиие урагшань **зоримгойгоор хүтэлжэ** ябаһан хадын бүргэд гээшэ» (И. В Сталин, **Зохёолнууд**, том 6, нюур 53). **Ленинэй байгуулһан, хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхын түлөө** тэмсэлэй петербургска союз хадаа **Росси дотор эгээл түрүүн научна** социализмые **хүдэлмэришэнэй** хүдэлөөнтэй **ниилүүлхэ** ябадал бэелүүлжэ эхилһэн байна. Союз болбол хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ **түшэглэһэн революционно партиин** түрүүшын шухала эхин үе, **шэнэ** түхэлэй партиин эхин үе мүн байгаа.

Партиие **байгуулха** зуураа, Ленин **хадаа хүдэлмэришэн ангиин** революционно тэмсэлэй дүй дүршэлһөө ба Маркс, Энгельсын гениальна заабаринууд **дотор** парти тухай үгтэһэн теоретическа үндэһэнүүдһээ эшэ абаһан байна. Ленин ба Сталин болбол эдэ заабаринуудые пролетариадай ангиин тэмсэлэй шэнэ условинуудта тааралдуулан, пролетариадай **хүтэлбэрилхы** организаци бологшо парти тухай һургаалые бүхы талаһаань шэнжэлэн зохёоһон юм. Парти болбол **хүсэн гээшэ, тэрээнгүйгөөр** пролетариат өөрынгөө **ангиин дайсадые илажа шадахагүй**, шэнэ коммунистическэ общество байгуулжа шадахагүй.

Ленин болбол большевистскэ партиин— шэнэ түхэлэй партиин **идеологическа** үндэһэ һууринуудые **зохёон байгуулаа**. Ленин хадаа зүндөө бүтэлгын **үрда һүтэлдэг байһан** оппортунизмын **идейнэ** эшэ **үндэһые марксистска** һургаалай **түүхэдэ эгээ түрүүн** оёортонь хүрэтэр уудалан харуулаа, теориин, ушар ёһо мэдэлгын удхашанарые, хүдэлмэришэнэй зүндөө болоһон хүдэлөөе революционно **болгогшо** ба **хүтэлбэрилхы хүсэн** байһан партиин удхашанарые айхабтар ехээр үргөө. Марксистска парти хадаа **хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе** социализмтай нэгэдүүлгэ мүн. **гэһэн заабариие Ленин** гүнзэгыгөөр **баримталан** харуулаа. «**Юу хэхэб?**» **гэһэн** гайхамшагта **ном** соогоо Ленин болбол **шэнэ түхэлэй** партиин **идеологическа** үндэһэ һууринуудые зохёон **байгуулаа**.

Партиие байгуулха зуураа, Ленин **хадаа** шэнэ түхэлэй партиин программа, эмхидхэлэй ба тактическа принципүүдэй нэгэн ниитэ байхын түлөө өсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэдэг һэн.

Хүдэлмэришэн ангиин **парти** хадаа революционно **теорёор** зэбсэгжэһэн **тэрээнэй түрүү**, ушар ёһо мэдэхэ отряд мүн; парти болбол **хүдэлмэришэн** ангиин **эмхидхэлтэй** отряд; **парти болбол хүдэлмэришэн** ангиин бусад бүхы организацинуудай дунда эмхидхэлэй эгээл дээдэ формо мүн, тэрэ хадаа эдэ организацинуудые **хүтэлбэрилхэ**, эдэнэй ажал-ябуулгые нэгэдхэхэ ба **нэгэн** зорилго тээшэ **залан ударидаха** зэргэтэй юм; парти **болбол олон миллион** хүдэлмэришэн **ниитэтэй хүдэлмэришэн ангиин түрүү** отрядай хэлхээ **холбоое** бэелүүлгэ мүн. Парти болбол **демократическа централизмын** үндэһэ һуури **дээрэ эмхидхэгдэһэн** байха ёһотой; **өөһэдынгөө зэргэнүүдэй нэгэн** нигта **байхын** тула парти хадаа **партиин** бүхы гэшүүдтэ илгаагүй адли **хабаатай** единэ **пролетарска** журам тогтоохо ёһотой гэжэ харуулха зуураа, Ленин болбол большевистскэ партиин эмхидхэлэй үндэһэ һууринуудые байгуулһан байна. Партиин эмхидхэлэй үндэһэнүүдые Ленин хадаа «Алхам урагшаа, хоёр алхам хойшоо» гэһэн гайхамшагта ном соогоо зохёогоо һэн. Партиин ажабайдалда Ленинэй энэ номой удхашанарынь айхабтар ехэ. Энэ ном халаа кружковщинада эсэргүүгээр партийностиие, һандаргагшадта эсэргүүгээр партиие аршалан хамгаалһан, эмхидхэлэй асуудалнуудта меньшевигүүдэй гаргаһан оппортунизмые үй бута сохиһон ба большевигүүдэй партиин эмхидхэлэй үндэһэ һуури табиһан байна.

Ородой түрүүшын революциин жэлнүүдтэ Ленин хадаа марксизмые социалистическэ революциин шэнэ теорёор баяжуулһан ба большевигүүдэй партиин революционно **тактикын үндэһэ һуури табиһан** байна. Тэрэ тактикын ашаар манай **оронoй хүдэлмэришэн** анги хадаа 1917 оной октябрьда капитализмые унагаажа, бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалта туйлаһан, империа**лизмын фронтые сумэ сохиһон** ба коммунистическэ общество тээшэ замые хүн түрэлтэндэ гаргажа үгэһэн байна.

«Материализм ба эмпириокритицизм» гэһэн гайхамшагта зохёол **соогоо Ленин хадаа шэнэ түхэлэй партиин теоретическэ үндэһэ һууринуудые, диалектическэ ба историческа материализмые** аршалан **хамгаалһан ба улам** хүгжөөһэн **байна.**

Марксистска философиие хамгаалха ба хүгжөөхэ зуураа **Ленин болбол** хаанта засагта, **капитализмда** эсэргүү тэмсэлдэнь **большевигүүдэй** гарта хүсэн **түгэс зэбсэг** үгөө һэн.

Баея дааһан парти болон **бүридэхын** тула большевистска **группа** шэнги тиимэ һайнаар **бэлдэһэн политическэ** группа гэжэ **нэгэшье** байгаагүй юм. «Юу **хэхэб?**», «Алхам урагшаа, хоёр **алхам хойшоо**», «Демократическа **революцида** социал-демократиин **хоёр** тактика», «Материализм ба эмпириокритицизм» гэһэн Ленинэй зохёолнууд ба нүхэр Сталинай зохёоһон «Партийна арсалдаанууд **тухай богонихоноор**», «Пролетаринарай анги ба пролетаринарай парти» «Анархизм гү, али социализм?» болон бусад зохёолнууд шэнэ түхэлэй парти **бэлэдхэхэ ябадалда шиидхэхы үүргэ** дүүргэһэн **байгаа. Сэсэн мэргэн эдэ** зохёолнууд хадаа большевистскэ партиие идеологическа, эмхидхэлэй, политическэ ба теоретическа талаарнь **бэлэдхэлгэ** мүн байгаа. Россиһаа гадна, **мүн** уласхоорондын **хүдэлмэришэнэй** хүдэлөөн **доторой** олон тоото дайсадта эсэргүү тэмсэл соогуур, бернштейнианствода ба центризмдэ, экономистнуудта», меньшевигүүдтэ, националистнуудта ба бусад дайсадта эсэргүү тэмсэл соогуур **Ленин болбол** нүхэр Сталинтай нигта барисаатайгаар бодото марксистска партиие, шэнэ түхэлэй партиие, составаараа хүдэлмэришэнэй, шэнжэ шанараараа интернациональна, зорилгоороо коммунистическэ, ябуулгаараа революционно, ажалшадта нүлөө үзүүлгээрээ олониитын, нарин шанга журамаар ба едина дура турые тогтоохын түлөө хүдэлмэришэн ангиин социалистическэ хүдэлөөн хадаа нэгэ ниитэ революционно урадхал руу шэглүүлэгдэһэн байгаа. Энэ хадаа Россидахи капитализмын хуби заяаень шиидхээ һэн. Агуу**ехэ** Октябрьска социалистическэ революциин илалта болбол ленинско-сталинска стратеги ба тактикын толотомо илалта мүн **байгаа. Октябрьска** социалистическэ революци хадаа манай ороной ажабайдалда, бүхы **хүн** түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе, **капиталимзмын** хүмэрин уналгын ба коммунизм байгуулгын үе нээгээ.

* * *

Агууехэ Октябрьска **социалистическэ** революциин илаһанай ашаар манай парти болбол Росси дотор эрид хубилалта хэхэ парти байһанаа «...**ажахын шэнэ формонуудые байгуулгын парти, зохёон байгуулгын парти болоо**» (И. В. Сталин, Зохёолнууд, том 5, нюур 107).

Партиин вождьнор Ленин ба Сталин **болбол советскэ гүрэнэй хуби заяае хүтэлбэрилгые** өөһэд **дээрээ абаһан байна. Тэдэнэр** болбол **советскэ гүрэнэй политическэ** харaа шугамые, **тэрэнэй** ажал**ябуулгын шэнжэ шанарые**, хүдэл**мэриин методые хамтадаа** зохёон **байгуулаа**.

Гражданска дайнай ба интер**венциин жэлнүүдтэ Ленин** болбол **нүхэр Сталинтай** нигта барисаа**тайгаар партиие улам** бэхижүүл**һэн, айхабтар ехэ шалгалта**нуудай гал дүлэн соогуур тэрээниие хатуужуулһан байна.

Гражданска дайнай ба сэрэгэй интервенциин **дүүрэхэдэ** Ленин ба Сталинаар **толгойлогдожо** ябаа большевигүүдэй парти хадаа «сэрэгэй **коммунизмын**» **политикаһаа** шэнэ **экономическа** политикада орожо, **эрид эрьелта хэһэн** байха юм.

Парти болбол шэнэ экономическа үндэһэ һуури дээрэ **хүдэлмэри**шэн ба **таряашанай** хоорондохи союзые **бэхижүүлһэн** ба орониие социализмын **илалтада** асарһан байна.

Ленин ба Сталин болбол Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзые байгуулагшад мүн. СССР-эй бии бололго хадаа манай партиин **ленинско-сталинска** политикын **айхабтар** ехэ илалта **мүн байгаа**. В. И. Ленин ажабайдалайнгаа һүүлшын час хүрэтэр нүхэр Сталинтай нэгэн хамта коммунистическэ партиие бэхижүүлхын түлөө, советскэ гүрэниие бэхижүүлхын түлөө тэмсээ.

Ленинэй нүгшаһанай һүүлээр **большевигүүдэй** парти болбол нүхэр **Сталинай** ударидалга доро троцкистнүүдые, бухаринецүүдые ба ленинизмын бусад дайсадые хяа бута сохёод, айхабтар ехэ илалта нагадан туйлаа. **Манай парти** хадаа **хэзээ хэзээнэйхиһээ** едина, бата бэхи ба шударга болоо.

Ленин—Сталинай партиин хүтэлбэри доро СССР **дотор байгуулагдаһан** социалистическэ общество болбол хамагые илагша ленинизмын **идеянуудай** бодото **бэелүүлгэ** мүн. Ленинизмын түгэс илалтын эли тодо гэршэнь Эсэгэ оронойхи хамгаалгын Агууехэ **дайн** соо советскэ **арадай илаһан бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалта мүн**. Фашистскэ агрессорнуудые **илаһан** бүхэдэлхэйн-түүхэтэ энэ илалтые эмхидхэгшэнь Ленин—Сталинай парти, бүхы үе сагуудай ба арадуудай сэсэн мэргэн стратег ба полководец—**нүхэр Сталин байгаа**.

Ажалшадай интересүүдэй ба **эол жаргалай түлөө тэмсэһэн баатар** тэмсэлээрээ, өөрынгөө сэсэн **мэргэн ба холо** харадаг политикаар **Ленин**—**Сталинай** парти **болбол бүхы** арадай дурлал ба **арадай заха хизааргүй этигэл** найдабарида **хүртөө**.

«**Хэрбээ** советскэ **арад Ленинэй** һүүлээр өөһэдынгөө дотоодын ба **гадаадын стратегическэ** болон тактическа **зорилгонуудые** илалта түгэлдэрөөр **шиидхэжэ байһан ба** өөрынгөө гүрэниие иимэ хүсэн түгэлдэр болгоһон ба тэрээнтэй хамта, **бүхы дэлхэйн ажалша хүнүүдтэ иимэ духовно дүтэ** болгоһон байгаа һаа,—тэрэ хадаа тон түрүүндэ, манай партиин агууехэ вождь—нүхэр **Сталинай**, сталинска **хүтэлбэриин гайхамшагта** түүхэтэ аша габьяа мүн» (В. М. Молотов, «**Сталин ба сталинска хүтэлбэри**»).

Нүхэр Сталинай агууехэ түүхэтэ аша габьяань гэхэдэ, тэрэ болбол ленинскэ һургаалые **тэрээниие хазагайруулха гэһэн алибүхы** һэдэлгэнүүдһээ **аршалан хамгаалаа**, тэрээниие **шэнэ дээдэ** шатада **үргэн дэбжүүлээ**, **манай** партиие, дэлхэйн коммунистическэ хүдэлөөе **коммунизмын түлөө тэмсэлэй** дайшалхы **программаар** зэбсэгжүүлээ. Нүхэр Сталин хадаа парти тухай марксистско-ленинскэ һургаалые **улам хүгжөөгөө, шэнэ** түхэлэй **парти** бологшо **большевигүүдэй** партиин онсо илгаануудые дэлгэрэнгыгээр, гүнзэгыгөөр шэнжэлэн харуулаа, хүдэлмэришэн ангиин диктатурын ба социалистическэ общество байгуулгын оршон байдалда партиин шиидхэхы үүргые, партиин кадрнуудые ургуулан гаргаха, идеологическаар бэлэдхэхэ ба политическээр хатуужуулха замуудые тодорхойлоо, партиин политическэ хараа шугамай ба эмхидхэлэй хүдэлмэриин харилсаан тушаа асуудалые, партиин ажабайдалда өөрыгөө шүүмжэлэлэй удхашанар тухай ба бусад асуудалнуудые тодорхойлоо. Нүхэр Сталин болбол ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс соо большевистскэ партиин хүгжэлтые ба бүхы дүй дүршэлые согсолоо, тэрээнэй түүхэтэ замай дүнгүүдые гаргаа. ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курсын эсэсэй тобшолол дотор нүхэр Сталинай гаргаһан тобшололнууд халаа марксистска парти тухай марксистско-ленинскэ һургаалые саашань хүгжөөлгэ, манай партиин ажал-ябуулгын дайшалхы хүтэлбэри мүн. «Творческо марксизмын агууехэ түлөөлэгшэ тулада нүхэр Сталин болбол манай партиин стратегиин ба тактикын ленинскэ принципүүдые ехээр хүгжөөгөө,— гэжэ нүхэр Молотов «Сталин ба сталинска хүтэлбэри» гэһэн статья соогоо бэшэнэ,—тэрэнь бүхы оронуудтахи коммунистическэ хүдэлөөндэ онсо ехэ удхашанартай байна. Анха түрүүн Ленинэй дэбжүүлһэн ба нүхэр Сталинай зохёолнуудта гүнзэгы научна үндэһэлэлгэ абаһан, нэгэ, тусгаарлан абтаһан орондо, социализмын илаха проблемэ тухай эндэ, тон түрүүн, хэлэхэ хэрэгтэй. Нүхэр Сталин болбол партиин ба **советскэ гүрэнэй** үмэнэ бодожо гараһан томо ехэ бусад **проблемэнүүдые мүн лэ** марксизм-ленинизмын **идеянүүдээр** гэрэлтүүлһэн ба **теоретическээр** хүгжөөһэн **байна**. Тэдээндэ, жэшээлхэдэ, **иимэ** проблемэнүүд хабаадана **гэбэл: коммунистическэ** пар**ти хадаа шэнэ түхэлэй** револю**ционно парти мүн**, тиин, тусгаар, **пролетариадай диктатурын** системэ **дотор тэрэнэй хүтэлбэрилхы үүргэ тухай асуудал**; СССР-тэхи **социалистическэ** индустриализаци **ба советскэ гүрэниие** бэхижүүлхын **тулада тэрэнэй шиидхэхы** удхашанар; **таряашадай олон** миллион **ажахынуудые коллективизацилга** ба **һүүлшын мүлжэгшэ** ангиие—**кулаг баяшуулые** усадхалга **хадаа манай орон** дотор бүхы ара**дай ажахын** үнлэһэ һууринуудые **социалистическэ** ёһоор шэнэдхэн **байгуулгын дүүргэлтэ мүн**; капи**талистическэ** хүреэлэлгын **байхада советскэ гүрэниие** бүхы аргаараа **бэхижүүлхэ** проблемэ ба гүрэнэй үгы болохо условинууд тухай **асуудал**, буржуазно-демократическа **революциин үедэ** национальна **асуудал** ба социалистическэ революциин **эрхэ** байдалда национально-колониальна асуудал, мүн тусгаар, социалистическэ нацанууд **тухай асуудал**, тэрэшэлэн мүнөө үеын шухалын шухала бусад олон асуудалнууд болоно».

Ленин ба Сталинай байгуулан хүмүүжүүлһэн большевигүүдэй парти хадаа бүхы коммунистическэ **партинуудта эрхим жэшээ** болоно. Нүхэр Сталинай 1927 ондо хэлэһэн үгэнүүд манай үдэрнүүдтэ онсо ехэ хүсэтэйгөөр дуулдана: «Манай парти хадаа бүхы дэлхэйн хүдэлмэришэн олониитэдэ сүлөөлэлгын түг боложо байһаниинь, большевигай нэрэнь — хүдэлмэришэн **ангиин эрхим хүнүүдтэ** хүндэтэ нэрэ **боложо байһаниинь мүнөө жэглэмээр аал**» (И. В. Ста[лин], Зохёолнууд, том 10, нюур 3[..]). **Большевистскэ** парти хадаа [..] **хэй дээрэ эгээл түрүүшын** [..] **тухайдэй парти** юм. **Россин** [про]**летариадай революционно дүй** дүр[шэ]**лынь**, большевистскэ парт[иин] **Ленин — Сталинай байгуул**[..] дүй дүршэлынь, коммуниз[..] **түгэс илалтын түлөө тэрээнэй** [..] **хэтэ бүхы ажал-ябуулгань дэл**[..] **бүхы** оронуудай пролетари[а..] ябажа ябаһан замыень харуу[..] ба тодорхойлһон байна. Боль[ше]вигүүдэй парти болбол орон бү[..] **нэй пролетариадай байгуулха** [..]той байһан ба бодото дээрэнь б[..]гуулһан партиин эрхим жэшээ м[үн].

Ленинизмын идеянүүд ба дэлх[эйн] **бүхы** оронуудай олон милли[он] ажалшадай тугынь болоод, дэ[л]хэйн түүхын бүхы ябасадань ул[..] гүнзэгы нүлөөгөө үзүүлжэ бай[на].

Ажалшадай зэргэнүүдэй эг[..] эрхим ба үнэн сэхэ бүхы хүн[үүд] ленинизмын туг доро нигтаар [..] сажа **байна**.

Капитализмһаа социализм[..] орожо байгаа үедэхи элдэб [..] зын политическэ формонуудай [..] удханьболгошо пролетариад[..] диктатурын уласхоорондын уд[..] шанар тухай Ленин ба Сталин[ай] агууехэ научна урид харалга[..] арадай демократиин оронууд[..] бэелүүлэгдэжэ байна.

Дэлхэйн коммунистическэ ба [..] дэлмэришэдэй партинуудай зэр[гэ]нүүдтэ, ВКП(б)-е оруулалса[н] мүнөө 25 миллион гаран гэшү[үн] тоологдоно. Дэлхэйн бүмбэрсэг[эй] хоёр миллиард 250 миллион [..] зоной 800 миллион гаран хүнү[..] дынь демократи ба социализм[ын] лагерьта ороһон оронуудта [..] һууна.

* * *

Ленин—Сталинай парти болб[ол] советскэ арадай хүтэлбэрилхы [..] сэниинь байха зуураа, коммуниз[м] тээшэ манай ороной дабшалт[..] амжалтатайгаар залан ударидах[а] энэ агууехэ зорилгодо манай б[ү]хы ажахын ба культурна байгуу[..]лалтые хандуулна. Партиин XVIII съезд дээрэ нүхэр Сталин заага[..]һэн гэбэл, манай партийно-сове[т]скэ, ажахын ба бусад организац[и]нуудай болон тэдэнэй хүтэлбэрил[..]шэдэй хүсэ шадалынь ба нэрэ хү[..]дэнь үзэгдөөгүй ехээр үргэ[..] Манай Эхэ ороной урда ба[й..]һан түүхэтэ зорилгонуудые а[м]жалтатайгаар бэелүүлгэ ха[..] манай партиин хүтэлбэрилхы ү[ү]гые дээшэлүүлгэтэй, манай х[ү]жэлтын гол условинуудай на[г..]ниинь болоһон большевистс[кэ] шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэ[..]лэлгые дэлгэрүүлгэтэй нигта хо[л]боотой байһаниинь эндэһээ гарана.

Антагонистическэ ангинуудгү[й] байһан, социалистическэ общест[во]вын эбдэршэгүй морально-полити[..]ческэ единство, СССР-эй арадуу[..]дай ахадуугэй хани барисаан б[..] жэлһээ жэлдэ ургажа байгаа со[..]ветскэ патриотизм мэтын хүгжэ[л..]тын иимэ хүсэнүүдэй дэлгэрһэ[н] манай социалистическэ общест[во]вын оршон байдалда шүүмжэл[эл] ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй метод х[а]даа советскэ обществын тусха[й] хуули ёһонь ба шэнэ хуушан юу[мэн] хоёрой хоорондохи илгаанууд[ые] элирүүлхэ ба усадхахада, шэнэ юумэнэй илалтые хангахада ту[..]һалдаг, хүгжэлтын хүсэн болодо[г] байна.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүм[**..**]**жэлэл болбол коммунизмын түлө**[**ө**] тэмсэлдэ хурса зэбсэг болоно[..] большевистскэ даруу зан, арада[й] хэрэглэлнүүдтэ анхаралтайгаар хан[..]**далга, буржуазна идеологиин** б[ү]**хы үзэгдэлнүүдтэ эсэргүү тэмсэл**[**..**] **үндэр идейнэ** ба **принципиальн**[**а**] **байлга хадаа партийна ба совет**[**ск**]кэ кадрнуудай таһаршагүй шухал[а] шанарынь байха ёһотой гэжэ нү[..]хэр Сталин һургана. «**Өөрыгөө** шүүмжэлэлые мүшхэхэ мүрдэ[..] ябадал хадаа, гэжэ нүхэр Сталин хэлэнэ, **партийна организа**[**..**]циин алибүхы самодеятельностиие үгы хэхэ, партийна олониитын хү[..]тэлбэрилхы нэрэ хүндые унагааха ба партийна организацинуудай ажабайдалда хойрогуудай, партиин хорото муухай дайсадай антипартийна абари зан тогтоохо гэһэн удхатай» (Г. М. Маленков «Нүхэр Сталин— прогрессивнэ хү[н] түрэлтэнэй вождь»).

Нүхэр Сталин болбол агууехэ Ленин ямар байгааб, тиимэ ба[й..]хаар, өөрынгөө арадта хүсэ ш[..]далаа гамнангүйгөөр алба хэхэ[..] коммунизмын илалтын түлөө б[..]гэдые хэхээр бүхы большевигүүд[ые] һургадаг байһан ба һурганаш[..] Өөрынгөө вождь—Ленинэй мүн[..] хэрэгэй гениальна үргэлжэлү[..]лэгшэ—нүхэр Сталинай хүтэлбэр[и] доро большевигүүдэй парти ма[..]най арадые урагшань бата на[..] дамтайгаар хүтэлбэрилжэ ябна[..] тиин коммунизм тээшэ совет[скэ] арадай сэхэ шууд дабшалтые [..] соохо тиимэ хүсэн гэжэ дэлхэй[дэ]рэ үгы.

И. Петров

В. И. Ленин ба И. В. Сталин Горкодо. (1922 он).

Агуухэ Ленин хэтымнай зам заагаад, Аянгын дундуур алтан наран бадараа

Ленин тухай Сталинай хэлэһэн үгэнүүд

«Ленинине манай партиин ондоо хүтэлбэрилэгшэд... үзэхэдэмни, тэрэнэй соратнигууд — ...нов, Мартов, Аксельрод ба бусад — алишье ...ра Ленинһээ доошоо байгаа, Ленинине тэдэн... ...шэхэдэ, юрын хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн бэшэ, ... тэмсэхэдээ айхые мэдэдэггүй ба өөрынгөө ...ие ородой революционно хүдэлөөнэй шэнжэ... ...гүй замуудаар зоримгойгоор хүтэлжэ ябаа ... зэргын хүтэлбэрилэгшэ, уулын бүргэд мүн ... саг үргэлжэ намда һанагдадаг байгаа».

* * *

«Ленин болбол революциин тулада түрэһэн хүн ... юм. Ленин хадаа революционно дэлбэрэлтэнүү... ...те гени ба революционно ударидалгын ехын ...тер байгаа».

(1924 оной январиин 28-да Кремлиин курсантнуудай вечер дээрэ хэлэһэн үгэһээнь).

* * *

«Ленин болбол марксизмын принципүүдые бү... түгэс баримталдаг, Маркс ба Энгельсын тон ... ба эхэ шууд шабинь байгаа, байхашье байна. ...гоор Ленин болбол Маркс Энгельсын һургаалые ... гүйсэдхэгшэнь байгаа бэшэ. Ленин хадаа мүн ... Маркс ба Энгельсын һургаалые үргэлжэлүү...лэгшэнь байһан юм».

(1927 оной сентябриин 9-дэ американска хүдэлмэришэдэй нэгэдэхи делегациин асуудалнуудта нүхэр Сталинай үгэһэн харюунуудһаа).

* * *

«Өөһэдынгөө депутадуудай зүб замһаа хазайгаа ..., тэдэнэние болзорһоонь урид дуудажа бусааха ... һунгагшадта олгоһон хуули тухай би хэлээд ...аб. Тиимэ болохолоороо һунгагшадай уялга ба ...нь юуб гэхэдэ, өөһэдынгөө депутадуудые саг ... хинан, байсаажа байха ба ябашье полити... обывательнууд болтороо доошоо оролгүйн ... тэдэндэ нэбтэрүүлэн ойлгуулхе, агуухэ ... шэнги тиимэ байхыень өөһэдынгөө депута... һунгагшадайнь нэбтэрүүлэн ойлгуулха ябадал ...но».

(Москва городой Сталинска округэй һунгагшадай суглаан дээрэ 1937 оной декабриин 11-дэ хэлэһэн үгэһээнь).

Ленинэй идеянууд ...амыемнай гэрэлтүүлнэ

... зуутаад жэлэй турша дотор харанхы бар... ...йдалай манан соо төөрижэ ябаһан бурят зон ...үрэлтэнэй сэсэн мэргэн багшанарай — Ленин ...алинай заажа үгэһэн гэрэлтэ һайхан замаар, ...измын замаар ябажа, эрдэм шудалан, соёл ...ёроолоо мандуулха ба ород арадай агууехэ ...турын эрхим дээжэ — ленинизмые түрэлхи ... дээрэ шудалха аргатай болоһон байна.

...И. Ленинэй классическа хэдэн арбаад зохёол... бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулагдажа, ... мянган тиражтайгаар хэблэгдээд, арад нии...тэдэр бүри хэрэглэдэг үнэтэ баялиг болонхой. ...алхэдэ, «Деревниин үгытэйшүүлдэ», «Совет... ...асагай ээлжээтэ зорилгонууд», «Империализм ... капитализмын дээдэ шата мүн», «Социа... ба шажан», «Залуушуулай союзуудай зорил...нууд» ба бусад оршуулагдаһан байха юм. Энэ ... бурят-монгол арадай удхаараа социалисти..., формоороо национальна культурын хэлбэ...гүйгөөр хүгжэн бадаржа байһанай гэршэ ...но.

... зохёолнуудые оршуулха хүдэлмэридэ манай ... оршуулгашад хабаададсана. Энэ хүндэтэй ... харюусалгатай хэрэгтэ хабаадаха гээшэ ехэ ... мүн. Яахадааб гэхэдэ, мүнхэ Ленинэй гайхам... зохёолнуудые бурят-монгол хэлэн дээрэ ...ор оршуулан, арад нинтын дунда дэлгэрүүлхэ ... ехэ политическэ ба хүмүүжүүлгын удхашанар... Ленинэй революционно гүн идеянуудые шу...даа арад зон өөртөө хүсэ шадал оложо аба... ба коммунистическэ общество байгуулхын тү...үшөө бүри ехэ зоригоор нэбтэрдэг байна.

...дэ оршуулгашадай зорилго юуб гэхэдэ, поли... эрдэм ба шадабари мэргэжэлээ улам дээ...үлэн, энэ шухала хэрэгтэ улам ехэ зоригтой ...обхитэйгээр хабаадалсаха ябадал болоно.

...Ленинэй агуухэ хэрэг мүнхэ, тэрэнэй идеянууд ...емнай гэрэлтүүлнэ.

Д. Норбоев, оршуулагша.

* * *

Агуухэ Ленин большевигүүдэй партиие байгуул..., тэрээние революционно түрүү теорёор зэбсэг..., революционно байлдаануудта бэлэдхэһэн, ...син хүдэлмэришэн анги ба тэрэнэй партиие со...листическэ революциин түлөө тэмсэлдэ бодхоо... байна. Тэрэ тэмсэлынь илалтатайгаар дүүргэжэ, ...етариадай диктатура тогтооһон, дэлхэй дээрэ ... түрүүшын социалистическэ гүрэние бии бол... байгаа. Ленинэй нүгшэһэнэй һүүлээр тэрээнэй ... хэрэгые агууехэ Сталин үргэлжэлүүлжэ, ма...орон соо социализмын илалтада асараа.

...нөө советскэ хүнүүд коммунистическэ общест... байгуулха ленинско-сталинска программые шэн... ажалаараа амжалтатайгаар бэелүүлжэ .... Коммунизм байгуулгын агууехэ зорилгонуу... шиидхэхэдэ, ажалшадые коммунистическэ..., ...листическэ Эхэ орондоо хизааргүй үнэн байха ...ээр хүмүүжүүлхэ гээшэ тон ехэ удхашанартай. ...тулада бидэнэр, партийна ба советскэ ху...рилэгшэд, агууехэ ленинскэ һургаалые эсэшэ... шудалха, өөһэдынгөө идейно-политическэ ... саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ ба ниитэ зониие ...рилхэ шадабаряа һайжаруулха ёһотойбди. ...—Сталинай зохёолнууд, тэдээнэй һургаал ... бодото хүдэлмэридэ хүтэлбэри ба туһа... болодог байна.

А. Кирдяшкин, ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь

* * *

Владимир Ильич Ленин

* *

В. Маяковскиин поэмэһээ

* *

Үгэнүүдмай
бидэндэ
багаһаа ехэ хүрэсэрөө.
үмдэдэг хубсаһан шэнгеэр
мүлирэн дадана гэнэб.
Баатар һүрөөр һайхан —
парти гэдэг үгые,
баһа шэнээр
толотуулхаа
би хүсэнэб.

. . . .

Парти хадаа—
аали нарин
абнануудһаа
бүрилдэн
ябтараашa
бухын бүхэ
шуурган юм,
дайсанай бэхилэлтэнүүд
тэрээнһээ
хяа бута буунал,
дайнай канонадада
пушкаһаа
халхабшын
сүмэрдэгдли,

Гансаардаад байхада
муу даа, ехэ муу.

Гансаардаха гээшэ
гашуудал уйдхаршуу.

Халсэдэг юм,
ганса һаа сэрэг бэшэ гээд,
хүсэтэй нагэншье,
хүсэгүй хоёршье
хэзээш ноёлхо
заргалхаа
һанахал.

Багашуулай,
агээлайнхидэй
партидаа нэгэдээл һаа, —
бэеэ туцаа, дайсан,
бэеэ хуряан,
хэбтэжэ үгөөшэш дээрэл!

Парти хадаа —
хүсөөрөө
илан һандаадаг
ганса
нюдаргал,

Миллион хургата
тиимэл
гарһаа
зангидамал.

. . . .

Парти хадаа —
бэе бэедэ
нигта холбоотой,
бүхы миллионуудай
ябта
дала мүр гээшэл.

Бэе бэеһээ тулажа,
бэе бэеһэ барилсажа,
партяар,
барилгануудаа
бодхоонобди дээшэнь.

Парти хадаа —
хүдэлмэришэ ангиин
нюрга бэе болонол.

Парти хадаа —
хэрэгэймнай мүнхэ солол.
Парти хадаа —
агээл гансааран
намдаа
этигэлтэй байнал
урбахагүй хадаа.

Мүнөөдэр
приказчик
байгаашье һаа,
үглөөдэр
карта дээрэһээ
аршан байхаб,
үжэнгир
хуушан
эзэн засагууды.

Парти хадаа —
хүдэлмэришэн ангиин
ураг тархинь,
үйлэ хэрэгынь,
хүсэ шадалынь,
соло алдарынь мүн —
парти гээшэмнай
агээл энэ юм.

Парти Ленин хоёр
эхир-аха дүүнэр, —
ахэ—түүхэдэ
аданэрэй
хэнинь үлүү үнэтэйб?

Ленин гэхэдээ
бидэнэр
парти гэжэ ойлгонобди,

Парти гэжэ хэлэхэдэмнай
Ленин
гэһэн удхатайл.

1924 он.

Ч. Цыдендамбаев оршуулба.

В. И. Ленинэй Центральна музейдэ

Дэлхэйн агууехэ гени, большевистскэ партиин ба дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын социалистическэ гүрэнэй һуури табигша ба тэдэние байгуулагша Владимир Ильич Ленин дэ манай ороной ажалшадай ба бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй инаглан дурлалга хизаарлашагүй ехэ.

Арбан дүрбэн жэлэй саада тээ нүхэр И. В. Сталинай үүсхэлээр Москвада В. И. Ленинэй Центральна музей нээгдэһэн юм. Тэрэ хадаа хаа хаанаһаа хадэн олон миллион хүн зоной ерэжэ ородог нангин газар болоһон байна. Москвагайхид ба холоһоо ерэгшэд, хүдэлмэришэд ба колхознигууд, эрдэмтэд ба Советскэ Армиин сэрэгшэд, студентнүүд ба һурагшад эндэ ерэнэд. Арадай демократиин оронуудһаа ба мүн бусад хариин гүрэнүүдһээ ерэһэн манай хани нүхэдтэй эндэ уулзажа болохо байна. Музейн нээгдэһэн сагһаа хойшо эндэ 10 миллион шахуу хүн ороһон байха юм.

Музейн ууҗам ехэ залнууд соо долоо мянга үлүүтэй экспонадууд суглуулагданхай. Эндэ Ленин ба Сталинай түрүүн хэблэгдэһэн зохёолнууд, гараар бэшэһэн документнүүд табигдаһан, партиин нюусаар ажал-ябуулгаяа хэжэ байһан үеын большевистскэ газетэнүүд ба журналнууд суглуулагдаһан байха юм. Мүн Ленинэй өөрынь харгэсэлэй юумэнүүд ба Ильичдээ СССР-эй ажалшадай үгэһэн бэлэгүүд гамтай наринаар хадагалагдажа байдаг. Залнууд доторнь агууехэ вождиин образые харуулһан уранзураашадай, скульпторнуудай эрхим хүдэлмэринүүд ба арадай творчествын зохёолнууд бии.

Ильичын анханда хэрэглэжэ байһан юумэнүүд бүхэн, тэрэнэй зохёолой өөрынгөө гараар бэшэһэн эхэ бэшэгүүдэй мүр бүхэн, статья, ном — тэрэнэй хэтэ мүнхэдөө амиды образтой холбоотой зүйлнүүд бултадаа музейдэ орогшодто сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэмэ һанал ба мэдэрэл түрүүлнэ. Музейн документнүүд хадаа советскэ арадай агууехэ вождьнор В. И. Ленин ба И. В. Сталинай единэ үзэл мэдэрэлтэй байһые, дайшалхы ба идейнэ хани барисаае эли тодооор харуулна.

*

Музейн директор С. В. Незначовтай хөөрэлдөөн

* *

Музейн материалнууд хадаа ВКП(б)-гэй түүхые, В. И. Ленинэй ба И. В. Сталинай биографинуудые шудалагшад бүхэндэ сэгнэшэгүй пособи боложо үгэнэ. Центральна музейн залнууд соо столицын пропагандистнуудтай семинарнууд хододоо үнгэрэгдэдэг. Эдэ семинарнуудта тусхай программын ёһоор тематическа лекцинүүдэй дүүрэн циклые дүрбэн жэлэй турша соо 6 мянга үлүүтэй хүн шагнажа гараа.

Жэл бүхэндэ шэнэ экспонадууд, марксизм-ленинизмын классигуудай шэнээр хэблэгдэһэн хүдэлмэринүүд музейдэ нэмэжэ табигдадаг байна.

В. И. Ленинэй зохёолнуудай дүрбэдэхи хэблэлэй шэнэ томуудай ба И. В. Сталинай зохёолнуудай хэблэгдэн гараһанһаа хойшо ленинскэ ба сталинска зохёолнуудай текстнүүд музейн хэдэн олон залнууд соо хэблэгдэһэн зохёолнуудтань тааруулжа табигдаһан байна. Урда тээнь табигдаагүй байһан хэдэн документнүүд музейн экспонадуудта нэмэгдэнхэй. Тэдэнэй тоодо Казаниин абтаһантай дашарамдуулан 1918 оной сентябриин 11-дэ В. И. Ленинэй Казань эльгээһэн амаршалгын телеграмма Новосильска уездын Паньковско волостиин таряашадай хамтын суглаанай 1918 оной октябриин 4-дэ В. И. Ленин дэ эльгээһэн телеграмма бии. Тэрээн соогоо таряашад хадаа нюдарган баяшуудһаа 4 мянган пууд таряа баадхан абажа, революциин ашаг туһада эльгээһэн тухайгаа мэдээсэнэд.

Искусствын зохёолнуудай тоодо «Ленин подпольедо», «Иимэ парти бии!», «Октябриин 24-нэй һүни Ленин Смольнодо ерээ», «Ленин Разливта» гэжэ Сталинска шангай лауреат уранзураашa Кибрикын зураһан зурагууд, «Ленин — гимназист» гэжэ Сталинска шангай лауреат Цигалиин хэһэн скульптура бии юм.

Элитэ скульптор Н. А. Андреев хадаа Владимир Ильичын образые байгуулан харуулхын тулада 15 жэл шахуу үсэд шангаар ажаллаха ауурaa, 200 үлүүтэй зураглал ба зурагуудые буулгабарилан зураһан, 60 шахуу скульптура хэһэн байна. Агуухэ Ленинэй образые харуулха талаар хүдэлмэрилдэг уранзураашад, скульпторнууд, артистнууд, уранзохёолшод Андреевэй зохёолнуудта хандадаг байна юм. Бүхы скульптуранuудые Андреев гипсээр хэһэн байна. Тиимэһээ Центральна музей хадаа Ильичын үнэтэ образые олон удаан жэлнүүдтэ байлгахын тулада гипсовэ бодото скульптуранuудай бронзово копинуудые шудхаха талаар тон ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байна. Мүнөө 17 бронзово скульптуранууд музейн залнууд соо табигдаатай.

Агууехэ Ленин тухай дурасхаалтай холбоотой газарнууд, арад зондо хэтэдээ арюун нангин байха газарнууд манай орон дотор олон. Влидимир Ильичын түрэһэн Ульяновск городто, Ленинградта, Киевтэ, Тбилисидэ Центральна музейн филиалнууд нээгдэнхэй. Шушенскадэ, Казаньда, Куйбышевта, Алакаевкада, Уфада, Кокушкинда, Подольскодо, Болшевтэ ба удаан саг соо Владимир Ильичын ажаһууһан, ажаллаһан ба наһа бараһан Москва шадарай Ленинскэ Горкодо музейн гэрнүүд байгуулагданхай. Москвада Павелецкэ вокзалай дэргэдэ павильон—«траурна поезд» нээгдэнхэй. Тэдэндэ хэдэн олон миллион ажалшад ородог. Владимир Ильич Ленинэй түрэһэнһөө хойшо 80 жэл гүйсэһэнэй үнэтэ ба гайхамшагта ойн урда тээ ленинскэ газарнуудаар ажалшад илангаяа олоороо экскурси хэдэг болоо.

В. И. Ленинэй бүхы гаралта һайхан ами наһаяа зорюулһан хэрэгые тэрэнэй ойрын соратник агууехэ Сталин илалта түгэлдэрөөр үргэлжэлүүлжэ ба творческоор хүгжөөжэ байна. Ленинскэ замаар, нүхэр И. В. Сталинай ударидалгаар манай орон коммунизм тээшэ этигэлтэйгээр дабшажа ябана. Коммунизмын илалтын түлөө шэнэ габьяада зоригжуулдаг В. И. Ленинэй музейдэ орогшод имэл һанал бодол түрэжэ гарадаг байна. (ТАСС).

Ленин тухай арадай үгэнүүд

(В. И. Ленинэй музей харагшадай бэшэһэн үгэнүүдһээ)

«Гурбан хүбүүдни Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнһаа амар мэндэ ерэжэ тэдэнтэйгээ уулзаһайб, илалта туйлагдаһай гэжэ гансараа үлөөд байхадаа һанажа найдажа ябаһан туладаа манай түрэл Ильич, шамдаа ерэбэб...».

Гэрэй эзэн эхэнэр ЕРМОЛИНА.

* * *

«Юундэ бидэнэр немецкэ бузарнуудые иланабибди — юундэб гэхэдэ, манай хүндэтэ багша шамдаа дуратай хадаа иланабди. Шинии хэһэн ажал хэзээдэшьэ үхэхэгүй, тэрээние бидэ өөһэдынгөө ами бэеэр аршалхабди».

Сержант Иван ЖОЛУДЕВ.

* * *

«Хорото муухай гитлеровецүүдтэ эсэргүүсэн хатуу шангаар дайлалдахаяа байнабди. Тэрэ байлдаанда наһа баражашье болохоб. Хүндэтэ нүхэд, болохо юум һаань инаг вождь Владимир Ильич Ленинэй бишыхан портредые намда эльгээгыт. Би үбсүүн дээрэхи кармандаа тэрэ портредые ходо хадагалаад ябахаб. Байлдаанай газарта улаан шуһаяа урадхуулан наһаа бараха болоо һаа, агууехэ вождиин дүрсэ шарайе хаража байгаад наһа барахада һанаандамни хүнгэн байха».

(Музейн дирекцидэ фронт дээрэһээ гвардеец Пчёлкиной эльгээһэн бэшэгһээ).

* * *

«Лениненээр ажалаа эмхидхэжэ һураха гээшэ манда тон лэ шухала. Ленин шэнгеэр сагаа хубаарилжа, ажал хүдэлмэреэ ябуулжа шадаха хэрэгтэй. һанаһан юумаеэ бүтээнгүйгөөр ябашье орхихогүй».

Московско артиллерийскэ бэлэдхэлэй 2-дохи училищиин һурагша.

* * *

«Нүхэр Ленинэй хүдэлмэрилдэг байһан шэнгеэр эрдэмээ дээшэлүүлхын түлөө эсэшэгүйгөөр, үдэр бүри хүдэлмэрилхэ гэһэн бодолтойгоор эндэһээ гарабаб».

Комсомолка ВАЛЕНТИНА КОТОВА.

* * *

«Аюулта дайсаниие даража,
Алдарта гүрэн болобобди,
Алдарта гүрэн болоһомнай
Агуу Ленинэй хүсэнһөө.
Бузар дайсаниие даража,
Баатар соло абалайбди,
Баатар соло абаһамнай
Баабай Сталинай заабариһаа».

(Бурят-монгол арадай дуунуудһаа).

Зоригжуулхы хүсэн

Агуухэ Ленинэй зохёолнууд советскэ хүнүүдэй творческо ажалдань зоригжуулхы гүн ехэ удхашанартай. Би мүнөө «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс» шудалхадаа, Ленинэй «Юу хэхэб?», «Нэгэ алхам урагшаа, хоёр алхам гэдэргээ» гэһэн ба бусад номуудые үзээлсэнэб.

Владимир Ильичын хэлэһэн үгэнүүдые уншахада, манай мүнөөдэрые гайхамшаг хурсаар уридшалан хараһаниинь, большевистскэ партиин вождь ба эмхидхэгшэ байһаниинь намда улам эли болоно. Энэнь минии һанал сэдьхэл соо шэнэ үүсхэл эдэбхи, эршэ зориг түрүүлнэ.

Би энэ жэлэй февралиин 21-дэ өөрынгөө ажалда 15 жэлэй түсэб бүрин дүүргээб.

Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаад, арбан зургаадахи жэлэйнгээ даалгабариин үдэр бүхэнэй нормые 400 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэб.

Е. Г. Курочкин—СССР-эй Верховно Соведэй депутат, Ленинэй ордентo ПВЗ-гэй солото стахановец.

* * *

Бидэ багшанар советскэ залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ зуураа, хүсэ шадалаа, шадабари мэргэжэлээ, эрдэм мэдэрэлээ агууехэ Ленинэй үгэ бүхэнһөө, зохёол бүхэнһөө абанабди. Тиигэжэ, залуушуулые коммунистическээр, советскэ Эхэ орондоо үнэн сэхээр, агууехэ Ленинэй байгуулһан большевистскэ партида, нүхэр Сталинда үнэн сэхээр хүмүүжүүлнэбди.

П. Малофеев, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай багша.

* * *

Большевигүүдэй парти ба советскэ гүрэниие байгуулагша агууехэ гени, ашата багша Ленинэй заабаряар ябажа, ниитынгээ баялигые жэл ерэхэ тудам арбидхажа, өөһэдөө шанга шадалтай, культурна ажаһуудалтай болоод байнабди.

Мүнөө колхознигуудай гэр бүридэ электрын гал носоо, радио дуугардаг болоо, телефон бии. Нам мэтын юрын олон эхэнэрнүүд колхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэридэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

Ажалшадта, тэрэ тоодо эхэнэрнүүдтэ, үргэн зам нээжэ үгэһэн агууехэ Ленин багшаяа ходо һанажа ябадаг ба тэрэнэй захяа заабаринуудые гүнзэгыгөөр шудалхын түлөө, бүримүһэн дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэдэгби. Мүнөө колхозойнгоо дэргэдэхи полит-кружокто һуража байнаб.

Д. Эрдынеева, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племфермые даагша.

Москва

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитедтэ

Манай партиин 30 жэлэй ойн үдэртэ Испаниин Коммунистическэ партиин Центральна Комитет Советскэ Союзай агууехэ Коммунистическэ партида өөрынгөө ахадүүгэй амаршалга хүргэнэ.

Манай парти Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин нүлөөн доро түрэһэн, ургаһан ба бэхижэһэн байна, большевигүүдэй алдарта Коммунистическэ партиин — Ленин — Сталинай партиин жэшээгээр зоригжуулагдана гэжэ энэ гайхамшагта үдэртэ бидэнэр баяртайгаар мэдэрнэбди.

Испанска олон мянгаад коммунистнууд Маркс — Ленин — Сталинай мунхэ һургаалаар хүмүүжүүлэгдэһэн ба хүмүүжүүлэгдэжэ байна. Энэ һургаалай ашаар тэдэнэр хадаа хүдэлмэришэн ангиин үнэн сэхэ хүбүүд болон, сэхэ шуудэ революционернүүд болон эб найрамдалай, демократиин ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө, социализмын агууехэ хэрэгэй түлөө сусаршагүй тэмсэлшэд болон хатуужаа. Энэ толотомо һургаалай ашаар испанска коммунистнууд хүдэлмэришэн ангиин ба арадай бодото түрүү отрядынь боложо, тэдэниие болгойлон жагсаад, империалистнуудаар бэлэдхэгдэжэ байгаа дайнай хүнэһэн болгон манай арадые ашаглаха ябадалда эсэргүүгээр, франкын фашистска диктатурые унагаахын түлөө шэрүүн шанга тэмсэлые хатуу зоригтойгоор ябуулна.

Испанска арад бидэнэртэ этигэнэ, коммунистическэ парти хадаа фашизмын харанхы һүниһөө тэрэниие мулталан гаргажа, эб найрамдалай, прогрессын ба ажана тэниглэн байдалай үргэн шэнэ замаар хүтэлжэ шадаха политическэ гансахан хүсэн мүн гэжэ тэрэ арад үдэр бүри улам тодоор ойлгоно.

Манай эбдэршэгүй хүсэн хадаа үнэн байдал дээрэһээ үндэһэлнэ, тиин бидэнэр марксистско-ленинскэ принципүүдые үнэн зүбөөр тайлбарилха ба хэрэглэхые, мүн пролетариадай эхэ орондо — илаһан социализмын орондо—агуухэ ба инаг Советскэ Союзда дуралха сэдьхэлые манай хүдэлмэришэн ангида ба арадта түрүүлхые оролдонобди. Манай партиин 30 жэлэй ойн үдэр бидэнэр Советскэ Союзда, большевигүүдэй алдарта Коммунистическэ партида, гениальна Сталинда өөһэдынгөө тон гүнзэгы баясхалан хүргэжэ, эгээ дээдэ зол жаргал хүсэнэбди.

Советскэ Союзда, большевистскэ партида ба нүхэр Сталинда халуунаар дуралха ба хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байха ябадалые манай партиин гэшүүдэй болон революционно арадай дунда бэхижүүлхын тулада Маркс — Ленин —Сталинай принципүүдые илангаяа наринаар, гүнзэгыгөөр шудалха ба үргэнөөр хэрэглэхэ ябадалда бүхы хүсэлэлөө сусаршагүйгөөр зорюулхабди. Бидэнэр болбол Советскэ Союзаар толгойлогдожо ба хүтэлбэрилэгдэжэ байгаа эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагернин эсэсэй илалтада батаар этигэн, манай алдарта Долорес Ибарруриин хүтэлбэреэр тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэбди.

Советскэ Союзда, арадай демократиин оронуудта, дэлхэйн эрхэ сүлөөдэ дуратай арадуудта эсэргүүгээр бэлэдхэжэ байгаа гэмтэ муухай дайнда манай арадые оруулхые оролдожо байгаа империалистнарта һаад тойбо татахын тулада манай хүсэлэлгэнүүдые арбидхахабди. Хэрбээ манай арадай хүсэл зоригые эбдэн, Испаниие империалистнуудай тала барюулан дайнда оруулбалынь, бидэнэр, нүхэр Долорес Ибарруриин мэдүүлһэнэй ёһоор, үргэн олон арад зониие 1936 онойхидол адляар, франкизмда эсэргүү, тэрээнэй эзэдынь болоһон англо-американска империалистнарта эсэргүү тэмсэлдэ, эб найрамдалые ба Испаниин бэеэ даанхай байдалые хамгаалгада, манай арадай ажабайдалые ба нэрэ хүндые хамгаалгада дуудан оруулажа, энэ гэмтэ дайниие арадай-сүлөөлэлгын дайн болгохобди.

Испаниин Коммунистическэ партиин 30 жэлэй ой мандаха болтогой!

Бүхэсоюзна Коммунистическэ (большевигүүдэй) парти мандаха болтогой!

Коммунистнуудай болон бүхы дэлхэйн ажалшадай инаг вождь агууехэ Сталин мандаха болтогой!

Коммунизм мандаха болтогой!

Испаниин Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

Испаниин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет болбол Испаниин Коммунистическэ партида тэрээнэй гушан жэлэй ойтой дашарамдуулан ахадүүгэй баяр хүргэн амаршална.

ВКП(б)-гэй ЦК болбол Испаниин Компартида — испанска демократиин түрүү отрядта — тэрээнэй бэрхэшээлтэйшье һаа, алдарта хүдэлмэридэнь амжалтануудые хүсэнэ.

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

„Б.-М. Үнэндэ“ бэшэһэнэй һүүлээр

Тарилгада бэлэдхэлые һайжаруулха хэмжээнүүд абтаба

Хориин аймагай зарим колхозуудай саг эртэ гэжэ шалтаад, тарилгада бэлэдхэлые хойшо татажа байһан тухай «Б. М. Үнэн» газетын апрелиин 5-най номерто бэшэгдэһэн байгаа.

ВКП(б)-гэй Хориин айкомой хүдөө ажахын таһагые даагша нүхэр А. Зяблицевай манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, тус статья ВКП(б)-гэй айкомой бюро дээрэ апрелиин 12-то зүбшэн хэлсэгдэжэ, тэмдэглэгдэһэн дутуу дундануудые усадхаха хэмжээнүүдые хараалһан шиидхэбэри гаргагдаба.

Тус статьяе партийна суглаан дээрэ хэлсэхэ гэжэ статья соо дурсагдаһан колхозуудай ахин парторганизациин секретарьнуудые ВКП(б)-гэй айкомой бюро уялгалба. Хабарай тарилгада бэлэдхэлэй ябаса тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые бэелүүлгэдэ туһаламжа үзүүлхын түлөө аймагай партийна эдэбхитэдһээ хэдэн хүнүүд зарим колхозуудта эльгээгдэбэ.

Вокзал гуримтай болгогдохонь

Зүүн-Сибириин 3-дахи отделениин пассажирнуудые зөөлгые эрхилхэ таһагай начальник нүхэр Курнос гэгшын манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, тусхай бригада гаража, Хоронхой станциин байдалые шалгаа. Статья соо тэмдэглэгдэһэн баримтанууд гол түлэб тодорбо. Гомодолой ба дурадхалай дэбтэр эригшэдтэ үгэдэггүй байһанай түлөө станциин начальник нүхэр Куманов уридшалан цурадхагдаба. Вокзал соо табигдаха мебель (стол, стул ба диванууд) апрелиин 25 хүрэтэр эльгээгдэхэ байна.

Политзанятинууд үнгэргэгдэдэг болоо

Заиграйн аймагай Ацагадай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо политзаняти үнгэргэгдэдэггүй тухай «Б. М. Үнэн» газетын мартын 24-нэй номерто бэшэгдэһэн байгаа.

ВКП(б)-гай Заиграйн айкомой секретарь нүхэр К. Щербаковой манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, политһургуулиие хүтэлбэрилхэ пропагандист ВКП(б)-гэй айкомоор томилогдоод, тус колхоздо ошожо, заняти үнгэргэдэг болоо.

Клубые скамейкэтэй болгохо заабари үгтөө

Хэжэнгын аймагай Хэжэнгын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой клубай скамейкагүй байдаг тухай манай газетын апрелиин 5-най номерто бэшэгдэһэн байгаа.

Хэжэнгын аймгүйсэдкомой манай редакцида мэдээсэһэнэй ёһоор, статья соо хэлэгдэһэн дутуу дундануудые усадхаха тушаа тус колхозой правлениин түрүүлэгшэдэ аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй зүгһөө заабари үгтэбэ.

Колхозой түрүүлэгшэнэрэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ курса

Колхозой хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлэдхэхэ гүрэнэй Бурят-Монголой 2 жэлэй һургуулиин дэргэдэ февралиин 15-һаа апрелиин 15 хүрэтэр колхозой түрүүлэгшэнэрэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ 1—1 һарын курса болоһон байна. Эдэ курсануудта 200 хүн һуралсаа. Тэдэнэр һарын турша соо олон лекци ба элидхэлнүүдые дуулажа, өөһэдынгөө теоретическэ бэлэдхэлые дээшэлүүлбэ. Тарянажал, малажал, колхозуудай үйлэдбэриие эмхидхэлгэ, колхозой финансова ажахы, электрификаци ба механизаци гэхэ мэтэ асуудалнуудтай илангаяа дэлгэрэнгыгээр танилсажа гараһан байна. Тэрэшэлэн промышленна предприятинуудаар ябажа хараа.

Курсануудай һүүлээр үнгэргэгдэһэн суглаанууд дээрэ түрүү колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгөө. Мүн республикын хүдөө ажахын министр нүхэр Дубровский хабарай тарилгые богони болзор соо үнгэргэхэ ба малай үбэлжэлтые амжалтатайгаар дүүргэжэ, түл абалгые һайнаар эмхидхэхэ зорилго түрүүлэгшэнэрэй урда табиба.

С. Гадьянов.

Тобшо сигналнууд

▲ Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз 1947 ондо электростанци бариһан юм. Тэрэнь дары эбдэршоо һэн. Һүүлээрнь дахяад шэнээр бариһан байна. Мүнөө тэрэнь баһа хүдэлмэрилнэгүй.

Эдэ электростанцинууд «Сельэлектрын» муу ажал дээрэһээ боложо эбдэрээ. Гэбэшье, «Сельэлектро» тус колхозые саг үргэлжын электрическэ гэрэлтэй болгохо тушаа һаналаа табинагүй. Мэргэжэлтэй хүниие эльгээнэгүй.

Б. Аюшин, Д. Дондуков.

* * *

▲ КОГИЗ-ай Кяхта городтохи магазин (даагшань нүхэр Б. Дагбаев) ажалшадые һонин номуудаар ханганагүй. Мүн һурагшадта хэрэгтэй учебнигүүд эндэ хомор.

Энэ магазинай гэр байрань тон муу түхеэрэлгэтэй.

Д. Хандажапов.

* * *

▲ Хэжэнгын аймагай больницын ахалагша врач Т. Осорова үбшэнтэндэ хойрогоор хандана. Хүнүүдые үзэхэдөө нюур сахидаг заншалтай. Гадна, больница соонь эмхи гуримгүй.

Ш. Цыбанов.

* * *

▲ Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной «Путь Ленина» колхозой радиоузел удаанай хүдэлмэрилнэгүй. «Союзтехрадиогой» республиканска конторо энээниие мэдэжэ байбашье туһа хүргэнэгүй.

Д. Бальжинимаев.

* * *

▲ Торийн аймагай «Заветы Ильича» колхоздо хүүгэдэй ясли үгы. Гахэтэй хамта, ажал хүдэлмэри хэхэ аад лэ үхибүүдтээ баригдажа байдаг эхэнэрнүүд олон. Тиимэ 50-аад хүнүүд бии.

Ж. Банкеев, Д. Очиров.

* * *

▲ Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз арбаад жэлэй урда клуб барижа эхилһэн аад мүнөө хүрэтэр дүүргэнэгүй. Дүүргэхэ тушаа колхозой правлени һаналаашье табинагүй.

Ц. Бальжинимаев.

* * *

▲ Цакир тосхондохи (Закамен) бани тон муу түхеэрэлгэтэй. Тэндэ таз хомор. Уһан дуталдадаг.

П. Анучин.

* * *

▲ Нүхэр Стрелкова гэгшэ Кударын аймагай библиотекэдэ хүдэлмэрилнэ. Тэрэ хадаа уншагшадтаа хойрогоор хандадаг байһаараа суурханхай. Энэ дутагдалыень зарим нэгэнэй заахада нүхэр Стрелкова хоролхожо, тэрээндэ хэрэгтэй номыень үгэдэггүй.

Н. Шагланов.

* * *

▲ Улад зониие уһаар хангадаг ниитын худагуудай һайнаар харууһалагдажа байха тушаа Сутайн сомоной совет (Мухаршэбэр) болон тэндэхи врачебнэ амбулатори һаналаа табинагүй. Тэндэхи хоёр худаг үни удаанай заһабарилагданагүй.

Мүн тус сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой худаг ехэ муу болонхой.

Б. Бадмаев, Б. Содномов.

Шэнэ Венгридэ

Советскэ Арми табан жэлэй урда тээ Венгрие немецко-фашистска булимтарагшадһаа бүримүһэн сүлөөлөө һэн.

Табан жэл хадаа арадай ажабайдалда ехэшье саг бэшэ. Гэбэшье, мүнөөнэй Венгрие хараад үзэгты. Сүлөөрһэн арад гайхамшаг ехэ үүсхэлтэйгээр шэнэ ажабайдал зохёожо байна. Тиихэдээ марксизм-ленинизмын һургаалые хүтэлбэри болгоно. Зураг дээрэ — Будапештдэхи партийна хоёр жэлэй дээдэ һургуулиин һурагшад «ВКП(б)-гэй түүхын Хуряангы курс», Венгриин түүхэ, политическэ экономи үзэжэ байна.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада орон соонь социальна үндэһэн хубилалтанууд болоо. Мүнөө фабрично-заводской промышленность, банкын ба кредитнэ система, транспорт, гадаадын, оптово ба дотоодын худалдаа наймаан барандаа гүрэнэй мэдэлдэ оронхой.

Хүдэлмэришэдэй зүгһөө ажалда хандалгань ондоо болоо. Бидэнэй ажал — социализм байгуулха хэрэгтэ туһалха гэжэ венгерскэ ажалшад мэдэнэ. Тиимэһээ, Венгриин предприятинууд дээрэхи ажалай бүтээсэ һүүлэй гурбан жэл соо хоёр дахинһаа үлүүгээр дээшэлбэ. Орон доторнь үйлэдбэриин хэдэн мянгаад түрүүшүүл тоологдоно. Эрхимүүдэй нэрэнүүдынь — Кошутын нэрэмжэтэ шангай лауреадуудай список соо оронхой.

Үйлэдбэриин советскэ новаторнууд Павел Быков, Валентина Хрисанова, Александр Чутких гэгшэд тухайда венгерскэ хүдэлмэришэн бүхэн мэдэнэ. Советскэ стахановецуудай хүдэлмэриин методые венгерскэ предприятинууд дээрэ шудалжа байнад. Мүнөө тэндэхи хэдэн мянгаад хүн советскэ хүдэлмэришэдэй жэшээгээр ажаллана. Венгридэ һаяшаг дэлгэрһэн стахановска хүдэлөөн үнэхөөр олоной хүдэлөөн боложо эхилээ.

Венгерскэ стахановецуудай түрүүшын зэргэнүүдтэ эдир хүбүүд ба басагад — венгерскэ арадай залуушуулай союзай гэшүүд олон.

Оронойнь хүдөө ажахыда нилээд ехэ хубилалта болоо.

Венгриие «Гурбан миллион гуйраншадай орон» гэжэ нэрлэдэг байһан юм. Хахалагдадаг газарай хахадынь 365 феодалнуудай мэдэлдэ байба. Нүгөөдэ хахадыень таряашадай 1.389.000 ажахынууд эдлэдэг байгаа.

Венгерскэ ажалша таряашад мүнөө хамтаран нэгэдэлгын замда батаар ороо. Газартаряалангай кооперативуудта нэгэдэхэ хүсэлэн үдэрһөө үдэртэ ургана. Орон доторнь газартаряалангай үйлэдбэриин 1800 шахуу кооперативууд ба машинно-тракторна 275 станцинууд бии. Нүгөөдэ зураг дээрэнь «Хофнер» гэжэ тр... торна завод соо тр... торнуудые хабса... байна.

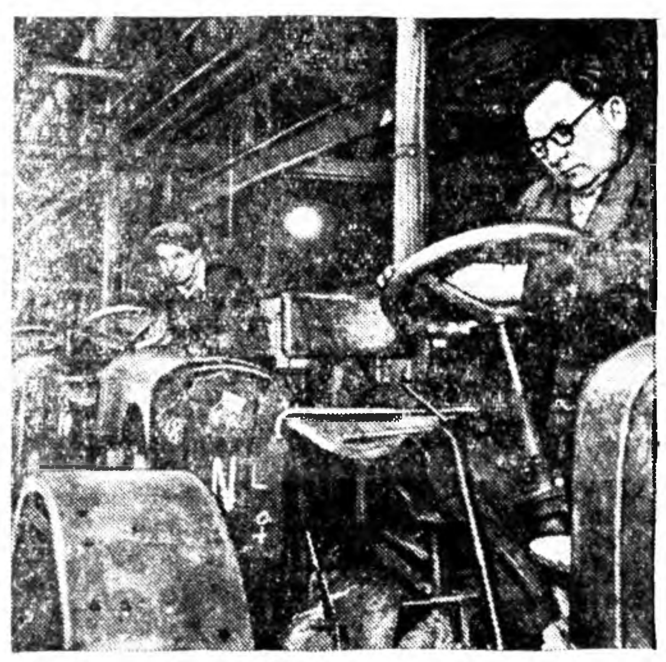
Венгерскэ ажал... дые хододоо вобо... байһан үлэсхэ... ядуу байдал үгы... лоо. Хоёр тоо ха... үзэе: национальна... доходынь 1938 он... һоо 24 процент... ажалшадай ажами... лай хэмжээн 40 п... центээр дээшээ б... һон байха юм.

Арадайнгаа ажал... һэргээн бодхоохо ... хүгжөөхэ ябадалд... Советскэ Союз венг... скэ арадта ехэ тү... хүргөө, туһалжа ба... на.

Зураг дээрэ — советскэ троллейбус Будапештын улицануу... та. Венгерскэ столи... да һаяхан нээгдэһэ... троллейбусна түрү... шын лини.

Сүлөөлэгдэһөөр т... банжэлэйнгээ ойе Ве... герскэ арадай республи... кын ажалшад үйлэд... риин шэнэ илалтану... даар тэмдэглэбэ. Т... һайндэртэ зорюула... һан ажалай мүрысөө... дэ ороной промышл... бүхы хүдэлмэришэ... хахадһаа үлүүнь, ... шинно-тракторна ... лүүринүүдэй ба ... зартаряалангай үйл... бэриин кооператив... дай олонхинь хаб... даа.

Агуухэ Ленинэй дурасхаалда

БЕРЛИН, апрелиин 19 (ТАСС). Адн агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ажалшадай агуухэ багша ба вождь В. И. Ленинэй түрэһөөр 80 жэлэй ойтой дашарамдуулан Ехэ Берлинэй магистрат хадаа Ландсбергер — штрассе ба Ландебергер аллееые Ленинэй аллея, мүн Ландсбергер плацые Ленинэй талмай болгон нэрлэхэ гэжэ тогтообо.

Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин уряа

ХЕЛЬСИНКИ, апрелиин 19. (ТАСС). Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федерациин гүйсэдкомой мүнөө үдэшын заседани дээрэ бүхы эхэнэрнүүдтэ хандаһан уряа нэгэн һаналаар абтаба, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ.

«Эхэнэрнүүдэй Уласхоорондын демократическа федераци хадаа бүхы дэлхэйн олон арбаад миллион эхэнэрнүүдэй нэрэһээ эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада нэгэдэнэ, мүн хүнүүдые олоор усадхалгын ба агрессиин зэбсэг — атомна зэбсэг дары хорихо, ямар нэгэн орондо эсэргүү атомна зэбсэг түрүүшээр хэрэглэһэн правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ соносхохо эрилтые бүрин дэмжэнэ».

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада гар табилга

СОФИЯ, апрелиин 19 (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряада Болгариин ажалшад нэгэн һаналаар гараа табина гэжэ болгарска газетэнүүд тэмдэглэнэ.

«Работническо дело» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Софиягын дүрбэдэхи райондо эб найрамдал хамгаалха 52 комитет байгуулагдаа. Столицын табадахи райондо хоёрхон үдэр соо 8.074 хүн гар табиба.

ПАРИЖ, апрелиин 18. (ТАСС). Французска демократическа хэблэл хадаа эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Стокгольмско сессиин уряада нэгэдэхын түлөө французска ажалшадай хүдэлөөнэй үргэн болоһон тухай материалнуудые толилно.

«Эб найрамдалай ба сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэд» гэжэ организациин нютагай Соведүүдэй гэшүүд атомна зэбсэг хорихо тухай уряада гар табилгые суглуулхын тула олохон городуудай айлай байрануудаар ябана. Хүн зон энэ уряада тон дуратайгаар гараа табина.

Ромэнвиль городто нэгэ үдэр соо мянга гаран хүн гар табяа.

Голландска арад эб найрамдалай түлөө голосовална

ГААГА, апрелиин 19. (ТАСС). Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй уряае дэмжэхэ гэһэн листовконууд ба плакадууд Голландиин городуудта тараагдана. Гаарлеме, Заандаме городуудай ажалшад атомна бомбо хорихо, атомна бомбонуудай запасуудые усадхаха тухай һаналаа мэдүүлнэ.

Амстердамын гаваньда нэгэ халаанай хүдэлмэришэдэй дунда голосовани болоо. Голосованида хабаадагшадай 90 процентнь бата бэхи эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн Саг үргэлжын комитедэй уряае дэмжэхын түлөө голосовалаа.

ХРОНИКО

СССР-эй Верховно Соведэй П... зидиум нүхэр Григорий Серге... Хламовые автомобильна ба т... торна промышленностиин Ми... рээр томилбо.

* * *

СССР-эй Верховно Соведэй П... зидиум нүхэр С. А. Акоповые ... мобильна ба тракторна пром... ленностиин Министрын уялгану... һаа сүлөөлбэ.

Харюусалгатай редакт...
Д. Д. ЛУБСАНО...

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭДЭ

Гүрэнэй Бурят-Монголой Л...нэй орденто оперо ба бале... театрта—Рубинштейнэй «Дем... гэжэ оперо. (4 үзэгдэлтэй).

Гүрэнэй Ород драмын театр... —«Овод» гэжэ зүжэг.

Гүрэнэй Бурят-Монголой фи... монидо—концерт болохо.

«Прогресс» кинотеатрта—«А... тет хадада гараба».

«Эрдэм» кинотеатрта—«Зол... уулзалга».

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОН УУД: отв. редактор—23; АТС—1-80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секре таря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации— 7-85; сельского хозяйства, промышлен ности и транспорта—6-84; переводов— 3-23; писем трудящихся и информа ции— 6-84 (2 зв.); объявлений 2-64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02282. Типография Управления полиграфии, издательства и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000